

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. 845 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

КАРПОВА ВЛАДА - к.е.н, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ГОРБАНЬ А.А., ПИСКУН Є.В., МІРОШНІЧЕНКО Є.М., здобувачі вищої освіти

Науковий керівник – **ТЮТЮННИК С.В.,** к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ: СПЕЦИФІКА ТА ПРОБЛЕМИ

Актуальність. Питання оподаткування малих та середніх підприємств є дуже актуальним, оскільки малі та середні підприємства (МСП) є важливим джерелом створення робочих місць та забезпечення економічного зростання в багатьох країнах світу. Згідно зі статистикою, малі та середні підприємства займають понад 90 % усіх підприємств та створюють більше 50% робочих місць у світі.

Однак, на відміну від великих корпорацій, малі та середні підприємства не мають достатнього фінансового потенціалу, щоб легко справлятися з податковими обов'язками та дотримуватися складних податкових норм. Тому вони зіткнулися з численними проблемами, пов'язаними з оподаткуванням, такими як складна податкова система, високі податкові ставки, складність відшкодування податків та інші.

Також можуть існувати проблеми з визначенням прибутку, що призводить до спроб ухилення від сплати податків та корупції в цій сфері. Крім того, важливо враховувати специфіку діяльності малих та середніх підприємств, їх особливості та потреби, які не завжди можуть бути враховані у загальних правилах оподаткування.

Метою дослідження є вивчення специфіки та проблем оподаткування малих та середніх підприємств з метою визначення ефективних шляхів удосконалення податкового середовища для цієї категорії підприємств.

Результат дослідження. Малі та середні підприємства - це категорія підприємств, які відрізняються від великих корпорацій за кількістю співробітників, рівнем оборотів та прибутків, а також за специфікою своєї діяльності. Зазвичай малі та середні підприємства мають менше ніж 250 співробітників, річний оборот не перевищує 50 мільйонів євро, або загальний баланс не перевищує 43 мільйонів євро.

Малі та середні підприємства (МСП) мають свою специфіку, що робить їх унікальними в порівнянні з великими корпораціями.

Основні характеристики специфіки малих та середніх підприємств у сфері оподаткування включають:

- Обмежені фінансові ресурси: малі та середні підприємства мають обмежені фінансові ресурси порівняно з великими підприємствами, що може ставити їх у складне становище при сплаті великих сум податків.

- Складна бухгалтерія: малі та середні підприємства не мають можливості використовувати служби бухгалтерського обліку на рівні великих корпорацій, тому вони мають самостійно вирішувати складні питання бухгалтерського

обліку та оподаткування.

- Низький рівень кваліфікації персоналу: малі та середні підприємства можуть мати обмежені ресурси для залучення висококваліфікованих спеціалістів, що може призвести до помилок у веденні бухгалтерського обліку та складнощів з оподаткуванням.

- Висока конкуренція: малі та середні підприємства зазвичай працюють у висококонкурентному середовищі, що може призвести до зниження маржинальності та складнощів у сплаті податків.

- Сезонність бізнесу: деякі малі та середні підприємства працюють в сезонному бізнесі, що може призвести до нерівномірного потоку доходів та складнощів у плануванні та сплаті податків.

Враховуючи ці характеристики, важливо враховувати специфіку малих та середніх підприємств під час створення податкової системи та оподаткування цих підприємств [1].

Оподаткування малих та середніх підприємств зазвичай здійснюється за загальними правилами, які застосовуються до всіх підприємств, що зареєстровані в країні. Проте існують деякі специфічні аспекти, які стосуються оподаткування малих та середніх підприємств.

Наприклад, у багатьох країнах існує спрощена система оподаткування для малих та середніх підприємств, яка передбачає меншу кількість податків, більш просту процедуру подання звітності та оподаткування, а також менші податкові ставки порівняно з великими підприємствами.

Крім того, важливим аспектом оподаткування малих та середніх підприємств є можливість відшкодування податкових кредитів, зокрема з податку на додану вартість. Це дозволяє малим та середнім підприємствам зменшувати свої податкові платежі та збільшувати свої фінансові ресурси для розвитку бізнесу.

Однак, на жаль, малі та середні підприємства також стикаються з деякими проблемами в оподаткуванні.

Основні проблеми, з якими стикаються малі та середні підприємства у сфері оподаткування, можуть включати:

- Високі податкові ставки: для малих та середніх підприємств можуть бути неприйнятними високі податкові ставки, оскільки вони не мають достатньої фінансової потужності, щоб впоратися з такими витратами. Це може призвести до того, що малі та середні підприємства будуть шукати способи ухилитися від сплати податків або взагалі припинять свою діяльність.

- Складна податкова система: для малих та середніх підприємств складна податкова система може бути складною та витратною для виконання. Вони можуть мати обмежені фінансові та людські ресурси, що не дозволяє їм витрачати час і кошти на детальне вивчення складної податкової системи. Це може призвести до помилок в сплаті податків або невиконання обов'язків.

- Складність відшкодування податків: для малих та середніх підприємств може бути складним отримання повернення платежів або відшкодування

податкових платежів. Це може призвести до непотрібних фінансових витрат, які можуть бути неприйнятними для малих та середніх підприємств.

- Проблеми з визначенням прибутку: для малих та середніх підприємств може бути складним визначення прибутку, оскільки вони можуть мати більше одного джерела доходів або витрат, або вони можуть мати складну структуру власності та операцій. Це може призвести до спроб ухилення від сплати податків або корупції в цій сфері.

- Неадекватність загальних правил оподаткування: для малих та середніх підприємств загальні правила оподаткування можуть бути неадекватними через специфіку їх діяльності, потреб та особливостей [2].

Висновки. Малі та середні підприємства є важливим джерелом створення робочих місць та забезпечення економічного зростання в багатьох країнах світу. Важливо враховувати специфіку діяльності малих та середніх підприємств, їх особливості та потреби, які не завжди можуть бути враховані у загальних правилах оподаткування. Для поліпшення податкового середовища для малих та середніх підприємств необхідно здійснити реформу податкової системи з урахуванням їх потреб та особливостей. Крім того, можуть бути використані такі інструменти, як спрощені системи оподаткування, зниження податкових ставок, впровадження програм відшкодування податків та інші.

Малий та середній бізнес виконує важливі функції для економічного розвитку країни: розвиває конкурентне середовище, наповнює товарний ринок, забезпечує зайнятість населення, збільшує дохід підприємців. Виклики які наразі постали перед економікою у період воєнного стану, звернули увагу на роль держави у відновленні економічної активності суб'єктів малого та середнього підприємництва, пошуку методів для їх соціально-економічного зростання. Через активні бойові дії на території України близько 50 % підприємств зупинили свою економічну діяльність, 20 % переїхали на більш безпечну територію країни, 4,4 % виїхали за кордон

Для швидкого післявоєнного відновлення економіки, вже сьогодні має формуватися та реалізовуватися стратегія розвитку України, яка буде орієнтована на демонополізацію та дерегуляцію. Влада має сприяти розвитку малого бізнесу, мотивувати інвесторів та підприємців вкладати кошти у стартапи та новітні проекти.

Потрібно акцентувати увагу на таких проблемах: безпека і оборона держави, продовольча безпека, експорт, повернення переселенців та бізнесів на територію України, оновлення ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України (редакція від 17.06.2022 р.) № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.
2. Приходько М.І., Чуйко В.Г., Трофимова О.В. Оподаткування малого та середнього бізнесу: проблеми та перспективи. *Економічний аналіз*. 2018. № 28 (2). С. 77-85.
3. Коротун Н.В. Малі та середні підприємства в Україні: стан і перспективи розвитку. Київ, 2018.

ШЕРШЕНЬ В.Ю., ЧЕПУРНА А. Л., Науковий керівник – ЧЕРНЕНКО К. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	467
ЩУР Д.А., Науковий керівник – СОЛОНЕНКО Ю.В. БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ.....	471
ЯКОВЛЕВ В.І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ БЮДЖЕТУВАННЯ.....	474
ЯНІШЕВСЬКИЙ Б. С., Науковий керівник – СОЛОНЕНКО Ю. В. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	476

РОЗДІЛ 3. ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.

АЙН А. М., Науковий керівник – КАРПОВА В. В. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ В АСПЕКТІ НЕОБХІДНОСТІ РЕФОРМУВАННЯ МИТНОЇ СПРАВИ	479
АЛЬОШИН Є. В., Науковий керівник – КАРПОВА В. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛІГ ПРИ ВВЕЗЕНІ ТОВАРІВ ГРОМАДЯНАМИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.	482
БАТЕХІНА О. С., Науковий керівник – КОНДРАТЮК О. М. ОПОДАТКУВАННЯ КОШТІВ НА ВІДРЯДЖЕННЯ ТА ПІД ЗВІТ: ЗМІНИ З 1 КВІТНЯ 2023 РОКУ.....	485
ВИСОЦЬКА А. Ю., Науковий керівник – ПІХНЯК Т. А. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК ЯК ОДИН З ВАЖЛИВИХ РІЗНОВИДІВ У СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	488
ГОЛОВСЬКИЙ Ю.В., Науковий керівник – ОСТАПЕНКО В. М. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВИ.....	491
ГОЛОСКО О. О., Науковий керівник – КАРПОВА В. В. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ.....	494
ГОРБАНЬ А.А., ПИСКУН Є.В., МІРОШНІЧЕНКО Є.М. Науковий керівник – ТЮТЮННИК С.В. ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ: СПЕЦИФІКА ТА ПРОБЛЕМИ.....	497
ГУЗЕЙ О. П., Науковий керівник – ДРАНУС В. В. ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	500
ДИСА К.П., Науковий керівник – ПІХНЯК Т.А. ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	503

Наукове видання

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

*Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

30 – 31 березня 2023 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор: Лега О. В., к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, професор кафедри
обліку і оподаткування

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
галузевої термінології, інших відомостей.

